

Prolog h Knjigi kraljev

Da imajo Hebrejci dvaindvajset črk, priča tudi jezik Sircev in Kaldejcev, ki je hebrejskemu v mnogočem podoben; tudi oni imajo namreč dvaindvajset črk, ki enako zvenijo, vendar se drugače zapisujejo. Tudi Samarijani Mojzesov Pentatevh zapisujejo z istim številom črk, ki se razlikujejo samo po obliki in črticah. In gotovo je, da je Ezra, pisar in učitelj prava, po padcu Jeruzalema in ponovni izgradnji templja pod Zerubabelom¹ iznašel druge črke, ki jih uporabljamo danes; pred tem so bile črke Samarijanov in Hebrejcev enake. Tudi v Knjigi števil se ta ugotovitev skrivnostno pokaže pri štetju Levitov in duhovnikov.² Štiri črke³ Gospodovega imena v nekaterih grških delih še danes najdemo zapisane s starimi črkami. Celo psalmi 36, 110, 111, 118 in 144 so, čeprav so zapisani v drugačnih merah, zloženi po abecedi z istim številom črk. Tudi Jeremijeve žalostinke in njegova molitev, pa tudi Salomonova, na koncu knjige pregovorov, od mesta, kjer reče: »Vrlo ženo, kdo jo najde!«,⁴ so napisane v tej abecedi in z istim številom odstavkov. Poleg tega imajo tudi pet dvojnih črk: kaf, mem, nun, pe, cade; te črke se namreč drugače zapisujejo na začetku in na sredini besede ter drugače na koncu. Mnogi menijo, da je zato tudi pet dvojnih knjig: Samuel, Knjigi kraljev, Kroniški knjigi, Ezra, Jeremija s Kinot, to je s svojimi Žalostinkami. Kakor je torej dvaindvajset črk, s katerimi zapisujemo vse, kar govorimo, in je z njimi omejen razpon človeškega glasu, tako naštejemo tudi dvaindvajset knjig, s katerimi se kakor s pomočjo nekakšne abecede in uvoda v božji nauk pravičnega moža vzgaja od zgodnjega otroštva ob materinih prsih.

Prva knjiga se pri njih imenuje Berešit, mi ji rečemo Geneza; druga je Ele Šemot, ki jo imenujemo Eksodus; tretja je Vajekra, to je Levitik; četrta Vajedaber, ki ji rečemo Števila; peta Adebarim, ki se označuje kot Devteronomij. To je pet Mojzesovih knjig, ki se imenujejo Tora, to je **Postava**.

Drugi po vrsti je razred **prerokov**, ki se začne z Jezusom, Navejevim sinom, ki ga oni imenujejo Jozue Ben Nun. Potem dodajajo Šoftim, to je Knjiga sodnikov; vanjo vključujejo tudi Ruto, ker pripoveduje zgodbo, ki se dogaja v času sodnikov. Tretji po vrsti je Samuel, ki mu mi rečemo Prva in druga knjiga kraljev. Četrta knjiga je Malahim, to so Kralji, ki obsega Tretjo in četrto knjigo kraljev. In veliko bolje je reči Malahim, to je Kralji, kot Malahot, to je Kraljestva, knjiga namreč ne opisuje kraljestev večih ljudstev, ampak enega izraelskega ljudstva, ki je sestavljeno iz dvanajstih plemen. Peti je Izaija, šesti Jeremija, sedmi Ezekiel, osma je knjiga dvanajstih prerokov, ki jo oni imenujejo Tare Asra.

Tretji razred so **spisi**. Prva knjiga je Jobova, druga Davidova, ki je razdeljena na pet delov in obsega eno Knjigo psalmov. Tretji je Salomon, ki ima tri knjige: Pregovore, ki jim oni rečejo Parabole, to je Mašalot, Pridigar, to je Koelet, in Visoka pesem, ki jo označujejo z naslovom Sir Asirim. Šesti je Daniel, sedma je knjiga Dibre Hajamim, to je Besede dnevo, ki jo lahko imenujemo kronika celotne božje zgodovine in se pri nas zapisuje kot Prva in Druga kroniška knjiga;⁵ osmi je Ezra, ki je pri Grkih in Latincih prav tako razdeljen v dve knjigi; deveta je Estera.

---

1 Ag 1,1

2 4 Mz 3,39

3 2 Mz 3,13-14

4 Prg 31,10

5 Pri Hieronimu gr. različica *Paralipomenon*

In tako je tudi **dvaindvajset knjig v Stari zavezi**, torej pet Mojzesovih, osem knjig prerokov in devet knjig spisov. Vendar nekateri Ruto in Kinot uvrščajo med spise in menijo, da bi te knjige morali šteti posebej, tako bi bilo torej **štiriindvajset knjig Stare zaveze**, kar Janezovo razodetje⁶ predstavi kot štiriindvajset starcev, ki častijo Jagnje in s ponižnimi obrazi ponujajo svoje krone, zraven pa stojijo štiri živa bitja, ki imajo oči zadaj in spredaj in tako vidijo v preteklost in v prihodnost, in z neutrudnimi glasovi kličejo: »Sveti, Sveti, Sveti Gospod Vsemogočni Bog, ki je bil, ki je in ki bo.«⁷

...

Glede na vse to te prosim, bralec, da na moje delo ne gledaš kot na grajanje starih prevodov. V božji tempelj vsak daruje, kar lahko: nekateri zlato, srebro in drage kamne, drugi tančico, karmezin, rdeč in višnjev škrlat; zame bodi dovolj, če prinesem kože in kozjo dlako.⁸ In vendar ima apostol moje, manj vredne stvari za pomembnejše.⁹ Tako sta tudi lepota templja v celoti in okrasje sedanje in prihodnje Cerkve po posameznih delih prekrita s kožami in kozjimi ogrinjali, prav te manj vredne stvari pa ščitijo tudi pred vročino sonca in škodljivimi nalivi.¹⁰ Beri torej najprej mojega Samuela in Kralje; mojega pravim, mojega: kar sem se namreč ob pogostem prevajanju in neprestanem popravljanju naučil in usvojil, je moje. In ko boš razumel nekaj, česar prej nisi vedel, me imej za prevajalca, če si hvaležen, ali za parafrasta, čeprav mi resnično ni znano, da bi bil kakorkoli predrugačil hebrejsko resnico. Seveda, če ne verjameš, beri grške in latinske knjige, primerjaj jih z mojim skromnim delom in če boš videl, da se v čemerkoli razlikujejo, vprašaj kateregakoli Hebrejca, ko mu že moraš bolj zaupati, in če bo pritrldil meni, menim, da ga ne boš imel za vedeževalca, ki si je za isto mesto izmislil isto stvar kot jaz.

Ampak tudi vaju, služabnici Kristusa,¹¹ ki glavo ležečega Gospoda mazilita z dragoceno miro vere¹² in ki v grobu ne iščeta nikakršnega Odrešenika, ker je Kristus za vaju že odšel k Očetu,¹³ prosim, da se lajajočim psom, ki s steklimi usti besnijo proti meni in se klatijo po mestu,¹⁴ misleč, da so učeni, če druge psujejo, zoperstavita s ščiti svojih molitev. Jaz, ki se zavedam svoje ponižnosti, si bom za vedno zapomnil to misel: »Varoval bom svoje poti, da ne bi grešil s svojim jezikom; svoja usta bom obvaroval z uzdo, dokler bo krivičnik pred mano; onemel sem v popolno tišino, molčati moram o dobrem.«¹⁵

Prevedel Tomaž Potočnik

---

6 Raz 4,4-10.

7 Raz 4,8.

8 2 Mz 25,2-7. S tem misli na pergamentne rokopisne knjige.

9 1 Kor 12,22

10 2 Mz 26,7-14; 36,14-19

11 To sta Pavla in Evstohija, naslovnici pisma, ki jima je posvetil prevod teh svetopisemskih knjig.

12 Mt 26,7; Mr 14,3.

13 Jn 20,15-17.

14 Ps 59 7-15.

15 Ps 39,2-3.